

Rola Językowych Markerów Sprawczości w Mobilizacji Działań Kolektywnych

W chwili składania wniosku grantowego, na świecie trwają protesty po brutalnym zabiciu George'a Floyda przez funkcjonariusza policji. Wydarzenie będące przejawem dyskryminacji rasowej, wzniciło ruch społeczny domagający się systemowej zmiany w stosunkach rasowych. Ruch zjednoczył wielu ludzi wokół wspólnego celu i dlatego można go uznać za doskonały przykład działań kolektywnych (*collective action*), definiowanych jako działania mające na celu poprawę warunków funkcjonowania całej grupy, a nie tylko kilku pojedynczych jej członków. Działania kolektywne często odnoszą się do problemów niesprawiedliwości i nierówności zakorzenionych w istniejących układach społecznych. Ze względu na wagę tych problemów, wiele badań poświęcono zrozumieniu co prowadzi ludzi do obywatelskiego zaangażowania w zmianę społeczną. Naszym celem jest uzupełnienie tych badań o dogłębną analizę jak język przyczynia się do działań kolektywnych. Działania kolektywne często wynikają z języka: płomiennych przemówień, prowokujących i inspirujących postów w mediach społecznościowych lub emocjonalnych opowieści ofiar niesprawiedliwości. Praktyki językowe mogą przyczynić się do utrzymania lub przekształcenia istniejącego porządku społecznego, a nasz projekt ma na celu poszerzenie zrozumienia tego wkładu.

Biorąc pod uwagę, że działanie kolektywne jest z definicji ukierunkowane na celowe działanie, w tym projekcie kładziemy szczególny nacisk na rolę języka dotyczącego sprawczości, rozumianej jako ukierunkowanie właśnie na celowe działanie. Sprawczość językowa może być oznaczona semantycznie i gramatycznie. Sprawczość semantyczna dotyczy treści danej wypowiedzi (np. „Jesteśmy efektywni”). Sprawczość gramatyczna opiera się na założeniu, że czasowniki są prototypowymi językowymi nośnikami działania i w związku z tym wyrażają też sprawczość (np. czasownik „pomagać” może być uznany za bardziej sprawczy niż rzeczownik „pomoc” choć oba mają podobne znaczenie).

W tym projekcie, w trzech liniach badań, przeanalizujemy rolę językowych markerów sprawczości w działaniach kolektywnych. W pierwszej linii badań, sprawdzimy czy wypowiedzi związane z ruchami społecznymi, reprezentującymi działania kolektywne, cechuje wysoka sprawczość językowa. Ponadto, sprawdzimy czy np. organizacje/ ruchy społeczne używają sprawczości językowej szczególnie wówczas, gdy chcą wywołać mobilizację polityczną np. przy zbiorce pieniędzy, lub zbliżającym się głosowaniu. W drugiej linii badań, sprawdzimy, czy wiadomości nacechowane sprawczością językową są bardziej skuteczne niż wiadomości niesprawcze i czy np. zachęcają ludzi do działania lub dzielenia się daną informacją w rzeczywistości i świecie online. W trzeciej linii badań odniesiemy się do wyników badań pokazujących, że język emocjonalno-moralny szczególnie sprzyja rozprzestrzenianiu się informacji. Sprawdzimy, czy to język sprawczy, w tym przypadku czasowniki moralno-emocjonalne, szczególnie odpowiadają za skuteczność przekazu (np. „Walczymy” w porównaniu do „Nasza walka”).

W każdej linii badań przeprowadzimy analizy tekstów z mediów społecznościowych i kontrolowane badania eksperymentalne. Media społecznościowe (tutaj Twitter) pokazują, w jaki sposób język jest używany w prawdziwym życiu. Jednak analiza mediów społecznościowych dostarcza jedynie dowodów korelacyjnych. Przeprowadzone badania eksperymentalne pozwolą nam sprawdzić zależności przyczynowo skutkowe zakładanych efektów.

Uważamy, że warto zrealizować ten projekt. Choć coraz bardziej docenia się rolę języka w kształtowaniu zachowań zbiorowych, wciąż niewiele wiadomo na temat konkretnych cech komunikatów, które mobilizują jednostki i grupy do działania. Określenie roli językowych markerów sprawczości w wywoływaniu działań kolektywnych może mieć istotne znaczenie dla teorii komunikacji i działań kolektywnych, jak również być istotne z perspektywy praktyki wywierania (i unikania) wpływu społecznego. Planujemy opublikować wyniki tego projektu w co najmniej pięciu bardzo dobrych międzynarodowych czasopismach i zaprezentować je na trzech konferencjach międzynarodowych.